

INCIPIIT

LIBER EZECHIELIS PROPHETÆ.

Cap. I. — Et factum est in tricesimo anno, in quarto, in quinta mensis, cum essem in medio captivorum juxta fluvium Chobar, aperti sunt cœli, et vidi visiones Dei.

In quinta mensis,

ipso est annus quintus transmigrationis regis Joachin.

Factum est verbum Domini ad Ezechielem filium Buzi sacerdotem in terra Chaldeorum, juxta flumen Chobar :

et facta est super eum ibi manus Domini.

Et vidi, et ecce ventus turbinis veniebat ab aquilone ;

et nubes magna, et ignis involvens, et splendor in circuitu ejus :

Et de medio ejus quasi species electri, id est, de medio ignis :

compositionem confugere, cum eadem sit *ἰαμβο-
μορφία*, et *παρομοιωσις* significantia? Facilius crediderim modum loquendi Syrorum expressisse Hieronymum: Syris namque familiare est, ut vocent diabolum artificem omnis calumnie, *מגדלן* « ocelkartao », id est, « Edentem eriminationem », quod vocabulum ex æquo respondet dietioni Græcæ *παρομοιωσις*, tam in sensum, quam in specie compositionis. MART.

— Hæc omnium, quot vidimus, codicum lectio est, tametsi Latinis sæpe litteris paulo corruptius scribatur « fngolidari ». Neque adeo bene Erasmus legendum conjecerat *παρομοιωσις*, siquidem et veterum librorum scriptura abhorret, et subnexa ejus verbi interpretatio, « manducantes sannas », etiamsi clerico, id temere contentendi demus, ab Hieronymo additam non fuisse, sed a librario aliquo, vel studioso: indicio tamen manifesto sit, jam diu olim ita scriptum exstitisse, *παρομοιωσις*: non enim a *φίλος* voce, « diligentes », sed a *πάγος*, « manducantes », derivatur. Nec diffitemur, communi Græci idiomatis analogie compositionem eam repugnare, usque receptum non esse bonis scriptoribus præponere vocem *πάγος*, quam e contrario constat sexcentis exemplis postponi. Verum, quod ante nos fore conjecerat Marianus, factum videtur studioso ab Hieronymo, ut vocabulo ferme ipso uteretur, quo

Et in medio ejus similitudo quatuor animalium : et hic aspectus eorum, similitudo hominis in eis.

Et quatuor facies uni, et quatuor pennæ uni.

Et penes eorum pedes recti,

et planta pedes eorum quasi planta pedis vituli, et scintille quasi aspectus visus candentis,

Et manus hominis sub penis eorum in quatuor partibus :

et facies et pennas per quatuor partes habebant.

Junctæque erant pennæ eorum alterius ad alterum. Non revertentur cum incederent :

sed unumquodque ante faciem suam gradiabatur.

Similitudo autem vultus eorum :

Syri, apud quos debebat, calumniarum patrem, et *מגדלן* « *מגדלן* » calumniatorem diabolum. Vocant vero *מגדלן*, quod nimirum est « manducantem sannas », sive « edentem calumnias », ab *מגדלן*, quod est, « manducare », et *מגדלן*, quod est, « obtrectatio ». Quanquam non ipsum Hieronymum ita reddidisse nomen illud in Græco arbitramur, sed a Græcorum in Syriam adventitio vulgo, a quo Syri innumera propemodum vocabula accepta referunt, sic efformatum retinuisse. Fastidiosum adeo se nimis agit clericus, qui primæ græcitatæ elegantiam, et grammaticæ analogiam requirit in ejus inquisitione vocabuli, quod a vulgo usurpatum, inventumque est, sequentiore ævo, peregrino in solo, demum et alterius ingenium lingue. Id genus alia nec sane paucâ reperio est in glossariis, quæ nemo, ut de hoc ille sentit, quasi imperitorum *σφαλιμα*, respere ausus est.

Locus corruptus in exemplaribus canonis Hebræicæ veritatis, ac in omnibus aliis mss. ubi hæc leguntur, « Et ex medio eorum similitudo quatuor animalium ». Quæ quam sint contraria interpretationibus Sancti Hieronymi, videsis lib. I comment. in Ezechielem. Codex Colbertinus Aniciensis, et antiquus San-Germanensis, num. 3. puram retinent lectionem, sed ex secunda manu. MART.

facies hominis, et facies leonis a dextris ipsorum quatuor ;

facies autem bovis, a sinistris ipsorum quatuor, et facies aquilæ [Al. add. desuper] ipsorum quatuor.

Et facies eorum, et pennæ eorum extensæ desuper :

duæ pennæ singulorum jungebantur, et duæ tegebant corpora eorum :

et unumquodque coram facie sua ambulabat [Al. gradiabatur] :

Ubi erat impetus spiritus, illud gradiabantur, nec revertentur cum ambularent,

Et similitudo animalium aspectus eorum quasi carbonum ignis ardentium, et quasi aspectus lampadarum.

Hæc erat visio discurrens in medio animalium, splendor ignis ;

et de igne fulgur egrediens.

Et animalia ibant et revertentur, in similitudinem fulguris coruscantis.

Cumque aspicerem animalia, apparuit rota una super terram juxta animalia, habens [Al. habentia] quatuor facies.

Et aspectus rotarum, et opus earum, quasi visio maris :

Et una similitudo ipsarum quatuor : et aspectus earum et opera,

quasi sit rota in medio rotæ.

Per quatuor partes earum euntes ibant, et non revertentur cum ambularent.

Statura quoque erat rotis, et altitudo, et horribilis aspectus

et totum corpus plenum oculis in circuitu ipsarum quatuor.

Cumque ambularent animalia, ambulabant pariter et rotæ juxta ea :

Et cum elevarentur animalia de terra, elevabantur simul et rotæ.

Quocumque ibat spiritus,

illuc euntes spiritu, et rotæ pariter levabantur, sequentes eum.

Spiritus enim vitæ erat in rotis.

Cum euntes ibant, et cum stantibus stabant : et cum elevatis a terra, pariter elevabantur et rotæ, sequentes ea :

quia spiritus vitæ erat in rotis.

Et similitudo super capita [Al. caput] animalium firmamenti,

quasi aspectus crystallo horribilis, et extensi super capita eorum desuper.

Sub firmamento autem pennæ eorum rectæ alterius ad alterum :

unumquodque duabus alis velabat corpus suum, et alterum similiter velabatur.

Et audiebam sonum alarum, quasi sonum aquarum multarum,

quasi sonum sublimis Dei.

Cum ambularent, quasi sonus erat multitudinis ut sonus castrorum :

Cumque starent, demittebantur pennæ eorum.

Nam cum seret vox supra firmamentum, quod erat super caput eorum,

stabant, et submittebant alas suas.

Et super firmamentum, quod erat imminens capiti eorum,

quasi aspectus lapidis sapphiri similitudo throni :

et super similitudinem throni : similitudo quasi aspectus hominis desuper.

Et vidi quasi speciem electri,

velut aspectum ignis, intrinsecus ejus per circuitum :

A lumbis ejus et desuper,

et a lumbis ejus usque deorsum,

Vidi quasi speciem ignis splendentis in circuitu : velut aspectum arcus cum fuerit in nube in die pluvie.

Hic erat aspectus splendoris per gyrum.

Cap. II. — Hæc visio similitudinis gloriæ Domini, et vidi, et cecidi in faciem meam,

et audi vocem loquentis.

Et dixit ad me :

Fili hominis,

sta super pedes tuos, et loquar tecum [Al. tibi]. Et ingressus est in me spiritus postquam locutus est mihi,

et statuit me supra pedes meos :

et audiui loquentem ad me, et dicentem :

Fili hominis,

mitto ego te ad filios Israel, ad gentes apostatrices, quæ recesserunt a me :

ipsi et patres eorum prævaricati sunt pactum meum usque ad diem hanc.

Et filii dura facie, et indomabili corde sunt, ad quos ego mitto te :

et dices ad eos :

Hæc dicit Dominus Deus,

Si forte vel ipsi audiant, et si forte quiescant,

quoniam domus exasperans est :

et scient quia propheta fuerit in medio eorum

Tu ergo, fili hominis, ne timeas eos,

neque sermones eorum metuas :
 Quoniam inceduli et subversores sunt tecum,
 et cum scorpiionibus habitas.
 Verba eorum ne timeas,
 et vultus eorum ne formides,
 quia domus exasperans est.
 Loqueris ergo verba mea ad eos, si forte audiant,
 et quiescant ;
 quoniam irritatores sunt.
 Tu autem, fili hominis, audi quæcunque loquor
 ad te,
 et noli esse exasperans, sicut domus exaspera-
 trix est ;
 Aperi os tuum et comede quæcunque ego do
 tibi.
 Et vidi, et ecce manus missa ad me, in qua erat
 involutus liber :
 et expandit illum coram me, qui erat scriptus
 intus et foris :
 et scriptæ erant in eo lamentationes, et carmen,
 et va.
Cap. III. — Et dixit ad me :
 Fili hominis,
 quodcunque inveneris, comede :
 Comede volumen istud,
 et vadens loquere ad filios Israel.
 Et aperui os meum,
 et cibavit me volumine illo :
 Et dixit ad me :
 Fili hominis,
 venter tuus comedet,
 et viscera tua complebuntur volumine isto, quod
 ego do tibi.
 Et comedi illud :
 et factum est in ore meo sicut mel dulce.
 Et dixit ad me :
 Fili hominis,
 vade ad domum ¹ Israel,
 et loqueris verba mea ad eos.
 Non enim ad populum profundi sermones et ig-
 note [Al. difficilil] lingue tu mitteris, ad do-
 mum Israel :
 neque ad populos multos profundi sermonis et
 ignote lingue, quorum [Al. et ignoti sermo-
 nis, quorum] non possis audire sermones :
 Et si ad illos mitteris,
 ipsi audirent te.
 Dominus autem Israel nolunt audire te :
 quoniam nolunt audire me.
 Omnis quippe domus Israel attrita fonte est, et

¹ In commentario : « Vade, et ingredere ad domum, etc. » pressius Hebræo לך בנ.

duro corde.
 Ecce dedi faciem tuam valentorem faciebz eo-
 rum,
 et frontem tuam duriorum frontibus eorum.
 Ut adamantem, et ut silicem dedi faciem tuam :
 Ne timeas eos, neque metuas a facie eorum :
 quia domus exasperans est.
 Et dixit ad me :
 Fili hominis,
 omnes sermones meos, quos loquor ad te, assume
 in corde tuo,
 et auribus tuis audi :
 Et vade, ingredere ad transmigracionem, ad filios
 populi tui,
 et loqueris ad eos, et dices eis :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 si forte audiant, et quiescant.
 Et assumpsit me spiritus.
 Et audiui post me vocem commotionis magnæ :
 Benedicta gloria Domini de loco suo :
 Et vocem alarum animalium percutientium alte-
 ram ad alteram,
 et vocem rotarum sequentium animalia,
 et vocem commotionis magnæ.
 Spiritus quoque levavit me, et assumpsit me :
 et abii amarus in indignatione spiritus mei :
 Manus enim Domini erat mecum,
 confortans me,
 Et veni ad transmigracionem, acervum novarum
 frugum, ad eos qui habitabant juxta Chobar,
 et sedi ubi illi sedebant :
 et mansi ibi septem diebus mœrens in medio
 eorum.
 Cum autem pertransissent septem dies,
 factum est verbum Domini ad me, dicens :
 Fili hominis,
 speculatorem dedi te domui Israel :
 et audies de ore meo verbum,
 et annuntiabis eis ex me :
 Si dicente me ad impium : Morte morieris,
 non annuntiaveris ei, neque locutus fueris ut
 avertatur a via sua impia, et vivat :
 Ipse impius in iniquitate sua morietur,
 sanguinem autem ejus de manu tua requiram.
 Si autem tu annuntiaveris impio,
 et ille non fuerit conversus ab impletate [Al.
 iniquitate] sua, et a via sua impia :
 Ipse quidem in iniquitate sua morietur,
 tu autem animam tuam liberasti.
 Sed et si conversus justus a justitia sua fecerit

iniquitatem :
 ponam offendiculum coram eo,
 ipse morietur, quia non annuntiasti ei :
 In peccato suo morietur, et non erunt in memoria
 justitiæ ejus, quas fecit :
 sanguinem vero ejus de manu tua requiram.
 Si autem tu annuntiaveris justo, ut non peccet
 justus,
 et ille non peccaverit :
 Vivens vivet, quia annuntiasti ei,
 et tu animam tuam liberasti.
 Et facta est ¹ super me manus Domini,
 et dixit ad me :
 Surgens egredere in campum,
 et ibi loquar tecum.
 Et surgens egressus sum in campum :
 et ecce ibi gloria Domini stabat
 quasi gloria, quam vidi juxta fluvium Chobar :
 et cecidi in faciem meam.
 Et egressus est in me spiritus, et statuit me super
 pedes meos :
 et locutus est mihi, et dixit ad me :
 Ingrederere, et includere in medio domus tue.
 Et tu, fili hominis,
 ecce data sunt super te vincula, et ligabunt te
 in eis :
 et non egredieris in [Al. de] medio eorum.
 Et linguam tuam adherere faciam palato tuo, et
 eris mutus,
 nec quasi vir objurgans ² :
 quia domus exasperans est.
 Cum autem locutus fuero tibi, aperiam os tuum,
 et dices ad eos :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Qui audit, audiat :
 et qui quiescit, quiescat :
 quia domus exasperans est.
Cap. IV. — Et tu, fili hominis,
 sume tibi laterem, et pones eum coram te :
 et describes in eo civitatem Jerusalem.
 Et ordinabis adversus eam obsidionem,
 et edificabis munitiones, et comportabis aggro-
 rem,
 et dabis contra eam castra,
 et pones arietes in gyro.
 Et tu, sume tibi sartagine ferream,
 et pones eam in murum ferreum inter te et in-
 ter civitatem :

¹ Interserit s. Interpres in commentario, « ibi », quod in Hebræo resonat שׁו.

Et obfirmabis faciem tuam ad eam,
 et erit in obsidionem, et circumdabis eam :
 signum est domui Israel.
 Et tu dormies super latus tuum sinistrum,
 et pones iniquitates domus Israel super eo,
 numero dierum quibus dormies super illud,
 et assumes iniquitatem eorum.
 Ego autem dedi tibi annos iniquitatis eorum,
 numero dierum trecentos et nonaginta dies :
 et portabis iniquitatem domus Israel.
 Et cum compleveris hæc,
 dormies super latus tuum dexterum secundo :
 et assumes iniquitatem domus Juda quadraginta
 diebus.
 Diem pro anno,
 diem, inquam, pro anno dedi tibi.
 Et ad obsidionem Jerusalem converteres faciem
 tuam,
 et brachium tuum erit extortum [Al. exertum] :
 et prophetabis adversus eam.
 Ecce circumdedit te vinculis,
 et non te converteres a latere tuo in latus aliud,
 donec complexas dies obsidionis tue.
 Et tu sume tibi frumentum, et hordeum,
 et fabam, et lentem, et milium, et viciam :
 Et mitte ea in vas unum,
 et facies tibi panes numero dierum quibus dor-
 mies super latus tuum :
 trecentis et nonaginta diebus comedes illud.
 Cibum autem tuum quo vesceris, erit in pondere
 viginti statorum in die :
 a tempore usque ad tempus comedes illud.
 Et aquam in mensura bibes, sextam partem
 hin :
 a tempore usque ad tempus bibes illud.
 Et quasi subcineritium hordeaceum comedes
 illud :
 et stercore, quod egreditur de homine [Al. hu-
 mano], operies illud in oculis eorum.
 Et dixit Dominus :
 Sic comedent filii Israel panem suam pollutum
 inter gentes,
 ad quas ejectionis eos.
 Et dixi : A, a, a, Domine Deus,
 ecce anima mea non est polluta ;
 et morticinum, et laceratum a bestiis non co-
 medi ab infantia mea usque nunc,

² Hic quoque propius ad Hebræum additur pro-
 nomen « eos ».

et non est ingressa in os meum omnis caro im-
munda.
Et dixit ad me :
Ecce dedi tibi firmum bonum, pro stercorebus hu-
manis :
et facies panem tuum in eo.
Et dixit ad me :
Fili hominis :
Ecce ego conteram baculum panis in Jerusa-
lem :
Et comedent panem in pondere, et in sollici-
tudine :
Et aquam in mensura, et in angustia bibent :
Ut, deficientibus pane et aqua, corrumpat unusquis-
que ad fratrem suum :
et contabescant in iniquitatibus suis.
Cap. V. — Et tu, fili hominis, sume tibi gladium
acutum, radentem pilos :
et assumes eum, et duces per caput tuum, et
per barbam tuam.
Et assumes tibi stateram ponderis,
et divides eos.
Tertiam partem igni combures in medio civitatis,
juxta completionem dierum obsidionis [Al. con-
clusionis] :
Et assumes tertiam partem, concides gladio in cir-
cuito ejus :
tertiam vero aliam disperges in ventum,
et gladium nudabo post eos.
Et sumes inde parvum numerum :
et ligabis eos in summitate pallii tui.
Et ex eis rursum tolles, et projicies [Al. add. eos]
in medio ignis, et combures eos igni [Al. tac.
igni] :
et ex eo egrediatur ignis in omnem domum Is-
rael.
Hæc dicit Dominus Deus :
Ista est Jerusalem, in medio gentium posui eam,
et in circuito ejus terras :
Et contempsit judicia mea,
et plus esset impia quam gentes
et præcepta mea,
ultra quam terræ quæ in circuito ejus sunt.
Judicia enim mea projecerunt,
et in præceptis meis non ambulaverunt :
Ideo hæc dicit Dominus Deus.
Quia superastis gentes, quæ in circuito vestro

¹ Addunt hoc loco exemplaria canonis verbum
« bestias », ut sit sensus : « Quando misero sag-
gittas famis, bestias pessimas in eos » ; quod

sunt :
et in præceptis meis non ambulastis, et judi-
cia mea non fecistis,
et juxta judicia gentium, quæ in circuito vestro :
sunt, non estis operati :
Ideo hæc dicit Dominus Deus :
Ecce ego ad te,
Et ipse ego faciam in medio tui judicium in ocu-
lis gentium.
Et faciam in te quod non feci, et quibus similia
ultra non faciam,
propter omnes abominaciones tuas.
Ideo patres comedent filios in medio tui, et filii
comedent patres suos,
et faciam in te judicium,
et ventilabo universas reliquias tuas in omnem
ventum.
Idcirco vivo ego,
dicit Dominus Deus :
Nisi pro eo quod sanctum meum violasti in om-
nibus offensionibus tuis, et in omnibus abo-
minationibus tuis :
ego quoque confringam [Al. add. te], et non
parcet oculus meus, et non miseror.
Tertia tui pars peste morietur,
et fame consumetur in medio tui :
Et tertia pars tui in gladio cadet in circuito
tuo :
tertiam vero partem tuam in omnem ventum
dispergam,
et gladium evaginabo post eos.
Et complebo furorem meum ;
et requiescero faciam indignationem meam in
eis, et consolabor :
Et scient quia ego Dominus locutus sum in zelo
meo,
cum implevero indignationem meam in eis.
Et dabo te in desertum et in opprobrium genti-
bus, quæ in circuito tuo sunt,
in conspectu omnis prætereuntis.
Et eris opprobrium, et blasphemia,
exemplum, et stupor in gentibus quæ in cir-
cuito tuo sunt,
cum fecero in te judicium in furore, et in indigna-
tione, et in increpationibus ira.
Ego Dominus locutus sum :
Quando misero sagittas famis ¹ pessimas in eos

sumptum est e versu sequenti, ubi post « famis »
cladem memorantur « bestie pessime ». MART.

[Al. tac. in eos],
quæ erunt mortiferæ,
et quas mittam ut disperdam vos :
Et famem congregabo super vos,
et conteram vobis [Al. tac. vobis] baculum pa-
nis.
Et immittam in vos famem,
et bestias pessimas usque ad interneconem :
Et pestilentia et sanguis transibunt per te,
et gladium inducam super te.
Ego Dominus locutus sum.
Cap. VI. — Et factus est sermo Domini ad me di-
cens :
Fili hominis, pone faciem tuam ad montes Israel,
et prophetabis ad eos, et dices :
Montes Israel, audite verbum Domini Dei.
Hæc dicit Dominus Deus montibus et collibus,
rupibus et vallibus :
Ecce ego inducam super vos gladium,
et disperdam excelsa vestra ;
Et demoliar aras vestras,
et confringentur simulacra vestra :
et dejiciam interfectos vestros ante idola ves-
tra.
Et dabo cadavera filiorum Israel ante faciem si-
mulacrorum vestrorum :
et dispergam ossa vestra circum aras ves-
tras,
in omnibus habitationibus vestris.
Urbes desertæ erunt,
et excelsa demolientur, et dissipabuntur :
Et interibunt aræ vestre, et confringentur ;
et cessabunt idola vestra,
et conterentur delubra vestra,
et delebuntur opera vestra.
Et cadet interfectus in medio vestri :
et scietis quoniam ego Dominus.
Et relinquam in vobis eos, qui fugerint gladium
in gentibus,
cum dispersero vos in terris.

¹ Eadem exemplaria ter habent verbum « Heu »
repetitum hic loci, etsi alii codices mss. semel
tantum « Heu » legant juxta Hieronymum in
commentariis. Quia vero frequenter occurrunt in
prophetis similes locutiones, hæc ex Jeremia, vel
e capite nono hujus libri facile transferri potuit
« Heu » repetitum. MART.

² Non « locum », sed « lucum » legimus in
utroque exemplari canonis : lignum vero nemo-
rosus idem est quod « lucus », unde et commo-

Et recordabuntur mei liberati vestri in gentibus,
ad quas captivi ducti sunt :
quia contrivi cor eorum fornicans, et recedens
a me ;
et oculos eorum fornicantes post idola sua :
Et displicebunt sibi met super malis quæ fecerant
in universis abominationibus suis.
Et scient quia ego Dominus non frustra locutus
sum,
ut facerem eis malum hoc.
Hæc dicit Dominus Deus :
Percute manum tuam [Al. manu tua],
et allide pedem tuum, et dic :
Heu! ¹ ad omnes abominaciones malorum domus
Israel,
quia [Al. qui] gladio, fame et peste ruituri
sunt.
Qui longe est, peste morietur :
qui autem prope, gladio corruet :
Et qui relictus fuerit, et obsessus [Al. circumda-
tus] fame morietur :
et complebo indignationem meam in eis.
Et scietis quia ego Dominus,
cum fuerint interfecti vestri in medio dolorum
vestrorum,
in circuito ararum vestrarum,
in omni colle excelso :
et in cunctis summitatibus montium,
et subtus omne lignum memorosum,
et subtus universam quærum frondosam,
locum ² ubi accenderunt thura redolentia
universis idolis suis.
Et extendam manum meam super eos :
et faciam terram desolatam et destitutam,
a deserto Deblatha,
in omnibus habitationibus eorum :
et scient quia ego Dominus.
Cap. VII. — Et factus est sermo Domini ad me
dicens :
Et tu, fili hominis,

dis sensus exprimitur in canone, quamvis He-
braus « locum » habeat. MART.

— Mendose « locum » pro « locum », quos
laudat Martian. mss. præferunt, cum apertissime
tamen in Hebræo sit כִּסְיָם. Ansam criticorum
temeritati dederint ea Hieronymianæ expositionis
verba : « in excelsis collibus, inter ipsa idolorum
altaria » lucos que, « quæ appellantur ligna ne-
moroza ».

Hæc dicit Dominus Deus terræ Israel :
 Finis venit ;
 venit finis super quatuor plagas [Al. alas]
 terre.
 Nunc finis super te,
 et emittam furem meum in te,
 Et iudicabo te juxta vias tuas :
 et ponam contra te omnes abominationes
 tuas.
 Et non parcat oculus meus super te, et non mi-
 serebor :
 sed vias tuas ponam super te,
 et abominationes tuas in medio tui erunt :
 et scietis quia ego Dominus.
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Afflictio una,
 Afflictio ecce venit.
 Finis venit,
 venit finis,
 evigilavit adversum te :
 ecce venit.
 Venit contritio ¹ super te, qui habitas in terra :
 venit tempus, prope est dies occisionis,
 et non gloria montium.
 Nunc de propinquo effundam iram meam super
 te,
 et complebo [Al. replicabo] furem meum in
 te :
 Et iudicabo te juxta vias tuas,
 et imponam tibi omnia scelera tua [Al. omnes
 abominationes tuas] :
 Et non parcat oculus meus, nec miserebor,
 sed vias tuas imponam tibi,
 et abominationes tuas in medio tui erunt :
 et scietis quia sum Dominus percutiens.
 Ecce dies, ecce venit :
 egressa est contritio ²,
 floruit virga,
 germinavit superbia :
 iniquitas surrexit in virga impietatis :
 non ex eis, et non ex populo, neque ex sonitu
 eorum :
 et non erit requies in [Al. tac. in] eis.

¹ Suscipiari licet, hoc ita mutatum a criticis, si-
 ve a librariis nomen fuisse : siquidem tum ex
 hujus prelectione loci in commentariis, cum ex
 ipsa expositione constat, lectum a s. interprete,
 « contractio » ; quam vocem et tertio ab hoc ver-
 su retinet, ut mox dicemus. Nec profecto ablu-
 dit Hebraicum verbum דַּבְּרִי, quod proprie « cir-
 culum », sive « periodum » sonat.

Venit tempus, appropinquavit dies :
 qui emit, non lætetur :
 et qui vendit, non lugeat :
 quia ira super omnem populum ejus.
 Quia qui vendit, ad id quod vendidit,
 non revertetur.
 et adhuc in viventibus vita eorum.
 Visio enim ad omnem multitudinem ejus non re-
 gredietur :
 et vir in iniquitate vite sue non confortabi-
 tur.
 Canite tuba, præparentur omnes,
 et non est qui vadat ad prælium :
 ira enim mea super universum populum [Al.
 omnem multitudinem] ejus.
 Gladius foris, et pestis et fames intrinsecus : qui
 in agro est, gladio morietur :
 et qui in civitate, pestilentia et fame devora-
 buntur.
 Et salvabuntur qui fugerint ex eis ;
 et erunt in montibus quasi columbæ conval-
 lium, omnes trepidi,
 et unusquisque in iniquitate sua.
 Omnes manus dissolventur,
 et omnia genua fluent aquis,
 Et accingent se ciliciis,
 et operiet eos formido,
 et in omni facie confusio,
 et in universis capitibus eorum [Al. tac. eorum]
 calvitium.
 Argentum eorum foras projicietur,
 et aurum eorum in sterquilinum erit.
 Argentum eorum, et aurum eorum
 non valebit liberare eos in die furoris Do-
 mini.
 Animam suam non saturabunt,
 et ventres eorum non implebuntur :
 quia scandalum iniquitatis eorum factum
 est.
 Et ornamentum monilium suorum in superbi-
 am posuerunt,
 et imagines abominationum suarum et
 simulacrorum fecerunt ex eo :

² Diximus, hic quoque positum ab Hieronymo,
 « contractio », pro « contritio » : quod manifes-
 tissime iterum liquet ex ejus expositionis con-
 textu, ubi sic interpretatur : « Contracta est dies
 et abbreviata, etc. » quæ videsis. Martianus,
 haud scimus quo auctore, vocem eam mutat in
 « contractio » : nec lectorem de nova lectione sua
 monet.

propter hoc dedi eis illud in immunditiam.
 Et dabo illud in manus alienorum ad diripien-
 dum,
 et impiis terræ in prædam, et
 contaminabunt illud.
 Et avertam faciem meam ab eis,
 et violabunt arcanum meum :
 Et introbunt in illud emissarii,
 et contaminabunt illud.
 Fac conclusionem,
 quoniam terra plena est judicio sanguinum,
 et civitas plena iniquitate.
 Et adducam pessimos de gentibus,
 et possidebunt domos eorum :
 Et quiescere faciam superbi-
 am potentium, et possidebunt sanctuaria eorum.
 Angustia superveniente, requirunt pacem, et non
 erit.
 Conturbatio super conturbationem veniet,
 et auditus super auditum :
 Et querent visionem de propheta,
 et lex peribit a sacerdote,
 et consilium a senioribus.
 Rex lugebit, et princeps induetur merore, et manus
 populi terræ conturbabuntur.
 Secundum viam eorum faciam eis,
 et secundum judicium eorum iudicabo eos : et scient
 quia ego Dominus.
 Cap. VIII. — Et factum est in anno sexto, in sexto
 mense, in quinta mensis :
 ego sedebam in domo mea,
 et senes Juda sedebant coram me,
 et cecidit super me ibi manus Domini Dei :
 Et vidi, et ecce similitudo quasi aspectus
 ignis ab aspectu lumborum ejus, et deorsum
 ignis :
 et a lumbis ejus, et sursum,
 quasi aspectus splendoris,
 ut visio electri.
 Et emissa similitudo manus apprehendit me in
 cinctu capitis mei :
 et elevavit me spiritus inter terram et caelum :
 Et adduxit me in Jerusalem in visione Dei,
 juxta ostium interius, quod respiciebat ad aquil-
 onem,
 ubi erat statutum idolum zeli ad provocandam
 emulationem.
 Et ecce ibi gloria Dei Israel,
 secundum visionem, quam videram in campo.
 Et dixit ad me :
 Fili hominis,
 leva oculos tuos ad viam aquilonis :

Et levavi oculos meos ad viam aquilonis :
 et ecce ab aquilone portæ altaris,
 idolum zeli in ipso introitu.
 Et dixit ad me :
 Fili hominis,
 putasne, vides tu quid isti faciant, abominatio-
 nes magnas,
 quas domus Israel facit hic, ut procul recedam
 a sanctuario meo ?
 Et adhuc conversus videbis abominationes ma-
 jores.
 Et introduxit me ad ostium atrii :
 et vidi et ecce foramen unum in pariete.
 Et dixit ad me :
 Fili hominis, fode parietem.
 Et cum perforassem parietem,
 apparuit ostium unum.
 Et dixit ad me :
 Ingredere, et vide abominationes pessimas, quas
 isti faciunt hic.
 Et ingressus vidi,
 et ecce omnis similitudo reptilium et anima-
 lium, abominatio,
 et universa idola domus Israel depicta erant in
 pariete in circuitu per totum.
 Et septuaginta viri de senioribus domus Israel,
 et Jezonias filius Saphan stabat in medio eor-
 um stantium ante picturas ;
 Et unusquisque habebat thuribulum in manu
 sua :
 et vapor nebule de thure consurgebat.
 Et dixit ad me :
 Certe vides, fili hominis, quas seniores domus Israel
 faciunt in tenebris,
 unusquisque in abscondito cubituli sui.
 Dicunt enim :
 Non videt Dominus nos,
 dereliquit Dominus terram.
 Et dixit ad me :
 Adhuc conversus videbis abominationes majores
 quas isti faciunt.
 Et introduxit me per ostium portæ domus Domini,
 quod respiciebat ad aquilonem ;
 et ecce ibi mulieres sedebant plangentes Ado-
 nidem.
 Et dixit ad me :
 Certe vidisti, fili hominis :
 adhuc conversus videbis abominationes majores
 his.
 Et introduxit me in atrium domus Domini inte-
 rius :
 et ecce in ostio templi Domini inter vestibulum

et altare, quasi viginti quinque viri,
dorsa habentes contra templum Domini, et
facies ad orientem :
et adorabant ad ortum solis.

Et dixit ad me :

Certe vidisti, fili hominis :

Nunquid leve est hoc domui Juda,
ut facerent abominaciones istas, quas fecerunt
hic : qui replentes terram iniquitate conversi
sunt ad irritandum me ?

Et ecce applicant ramum ad nares suas.

Ergo et ego faciam in furore :

non parcat oculus meus, nec miserebor,
et cum clamaverint ad aures meas voce magna,
non exaudiam eos.

Cap. IX. — Et clamavit in auribus meis voce magna, dicens :

Appropinquaverunt visitaciones urbis,
et unusquisque vas interfectionis habet in manu sua.

Et ecce sex viri veniebant de via portæ superioris
quæ respicit ad aquilonem :

et unusquisque vas interitus in manu ejus :

Vir quoque unus in medio eorum vestitus lineis,
et atramentarium scriptoris ad renes ejus.

Et ingressi sunt,

et steterunt juxta altare æreum :

Et gloria Domini [Al. Dei] Israel assumpta est de
cherub,

quæ erat super eum ad limen domus :

Et vocavit virum, qui indutus erat lineis, et atramentarium scriptoris habebat in lumbis suis.

Et dixit Dominus ad eum :

Transi per mediam civitatem in medio Jerusalem :
et signa thau super frontem virorum gementium
et dolentium super cunctis abominationibus
quæ fiunt in medio ejus.

Et illis dixit, audiente me :

Transite per civitatem sequentem eum, et percuteite :
non parcat oculus vester, neque misereamini.

Senem, adolescentulum,

et virginem, parvulum, et mulieres,

interfice usque ad interfectionem :

Ommem autem super quem videritis thau, ne occidatis,

et a sanctuario meo incipite.

Cæperunt ergo a viris senioribus

qui erant ante faciem domus.

Et dixit ad eos :

Contaminate domum,

et implete atria interfectis :

egredimini :

Et egressi sunt,

et percutebat eos qui erant in civitate.

Et, cæde completa, remansi ego :

ruique super faciem meam, et clamans aio :

Heu, heu, heu [Al. heu semel], Domine Deus !

Ergone disperdes omnes reliquias Israel,

effundens furorem tuum super Jerusalem ?

Et dixit ad me :

Iniquitas domus Israel et de Juda magna est nimis valde,

et repleta est terra sanguinibus.

et civitas repleta est aversione.

Dixerunt enim :

Dereliquit Dominus terram,

et Dominus non videt.

Igitur et meus non parcat oculus, neque miserebor :

viam eorum super caput eorum reddam.

Et ecce vir qui indutus erat lineis,
qui habebat atramentarium in dorso suo [Al. lumbis suis],

respondit verbum [Al. tac. verbum], dicens :

Feci sicut præcepisti mihi.

Cap. X. — Et vidi, et ecce in firmamento, quod erat super caput cherubim, quasi lapis sapphirus,

quasi species similitudinis solis,

apparuit super ea.

Et dixit ad virum qui indutus erat lineis, et ait :

Ingredere in medio rotarum quæ sunt subtus cherubim,

et imple manum tuam prunis ignis quæ sunt inter cherubim,

et effunde super civitatem.

Ingressusque est in conspectu meo,

cherubim autem stabant a dextris domus cum ingrederetur vir,

et nubes implevit atrium interius.

Et elevata est gloria Domini desuper cherub ad limen domus :

et repleta est domus nube,

et atrium repletum est splendore gloriæ Domini.

Et sonitus alarum cherubim audiebatur usque ad atrium exterius,

quasi vox Dei omnipotentis loquentis.

Cumque præcepisset viro, qui indutus erat lineis dicens :

Sume ignem de medio rotarum quæ sunt inter cherubim :

ingressus ille stetit juxta rotam.

Et extendit cherub manum de medio cherubim, ad ignem qui erat inter cherubim :

et sumpsit, et dedit in manus ejus qui indutus

erat lineis :

qui accipiens egressus est.

Et apparuit in cherubim similitudo manus hominis subtus pennas eorum.

Et vidi, et ecce quatuor rotæ juxta cherubim :

rotæ una juxta cherub unum :

et rotæ alia juxta cherub unum :

Species autem rotarum erat quasi visio lapidis chrysolithi.

Et aspectus earum similitudo una quatuor :

quasi sit rotæ in medio rotæ.

Cumque ambularent, in quatuor partes gradiebantur : non revertebantur ambulantes ;

sed ad locum, ad quem ire declinabat quæ prima erat, sequebantur et cætera, nec convertiebantur.

Et omne corpus earum, et colla, et manus, et pennæ, et circuli,

plena erant oculis, in circuitu quatuor rotarum.

Et rotas istas vocavit volubiles, audiente me.

Quatuor autem facies habebat unum,

facies una, facies cherub :

et facies secunda, facies hominis :

et in tertio facies leonis :

et in quarto facies aquilæ.

Et elevata [Al. elevati] sunt cherubim :

ipsum est animal quod videram juxta flumen Chobar.

Cumque ambularent cherubim, ibant pariter et rotæ juxta ea [Al. eos] :

et cum elevarent cherubim alas suas ut exaltarentur de terra,

non residebant rotæ, sed et ipsæ juxta erant.

Stantibus illis, stabant :

et cum elevatis elevabantur.

Spiritus enim vitæ erat in eis.

Et egressa est gloria Domini a limine templi :

et stetit super cherubim.

Et elevantia cherubim alas suas, exaltata sunt a terra coram me ;

et illis egredientibus, rotæ quoque subsecute sunt :

Et stetit in introitu portæ domus Domini orientalis :

et gloria Dei Israel erat super ea.

Ipsum est animal quod vidi subter Deum Israel juxta fluvium Chobar :

et intellexi quia cherubim essent.

Quatuor, per quatuor, vultus uni,

et quatuor alæ uni ;

et similitudo manus hominis sub alis eorum.

Et similitudo vultuum eorum, ipsi vultus quos vi-

deram juxta fluvium Chobar ;
et intuitus eorum, et impetus singulorum ante faciem suam ingredi.

Cap. XI. — Et elevavit me spiritus, et introduxit me ad portam domus Domini orientalem, quæ respicit solis ortum.

Et ecce in introitu portæ viginti quinque viri :
et vidi in medio eorum Jezoniam filium Azur,

et Pheltiam filium Banaie,

principes populi.

Dixitque ad me :

Fili hominis,

hi sunt viri qui cogitant iniquitatem,
et tractant consilium pessimum in urbe ista, dicentes :

Nonne dudum edificata sunt domus ?

Hæc est lebes,

nos autem carnes.

Idcirco vaticinare de eis :

vaticinare, fili hominis.

Et irruit in me spiritus Domini, et dixit ad me :

Loquere :

Hæc dicit Dominus :

Sic locuti estis, domus Israel,

cogitationes cordis vestri ego novi :

Plurimos occidistis in urbe hæc,

Et implestis vias ejus interfectis.

Propterea hæc dicit Dominus Deus :

Interfecti vestri, quos possuistis in medio ejus,

hi sunt carnes,

et hæc est lebes :

et educam vos de medio ejus.

Gladium metulistis,

et gladium inducam super vos, ait Dominus Deus.

Et ejiciam vos de medio ejus,

daboque vos in manu hostium,

et faciam in vobis judicia.

Gladio cadetis :

in finibus Israel judicabo vos,

et scietis quia ego Dominus.

Hæc non erit vobis in lebetem,

et vos non eritis in medio ejus in carnes :

in finibus Israel judicabo vos.

Et scietis quia ego Dominus :

quia præceptis meis non ambulastis, et judicia mea non fecistis ;

sed juxta judicia gentium, quæ in circuitu vestro sunt, estis operati.

Et factum est, cum prophetarem,

Pheltias filius Banaie mortuus est ;

Et cecidi in faciem meam clamans voce magna,

et dixi :
 Heu, heu, heu, Domine Deus !
 Consummationem tu facis reliquiarum Israel.
 Et factum est verbum Domini ad me, dicens :
 Fili hominis,
 fratres tui, fratres tui,
 viri propinqui tui, et omnis domus Israel, uni-
 versi,
 quibus dixerunt habitatores Jerusalem :
 Longe recedite a Domino,
 nobis data est terra in possessionem.
 Propterea hæc dicit Dominus Deus,
 quia longe feci eos in gentibus,
 et quia dispersi [Al. dissipavi] eos in terris :
 Ero eis in sanctificationem modicam in terris, ad
 quas venerunt [Al. venerint].
 Propterea loquere :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Congregabo vos de populis,
 et adunabo de terris in quibus dispersi estis,
 daboque vobis humum Israel.
 Et ingredientur illuc :
 et auferent omnes offensiones, cunctasque abo-
 minationes ejus [Al. tacet ejus] de illa.
 Et dabo eis cor unum
 et spiritum novum tribuam in visceribus eorum :
 Et auferam cor lapideum de carne eorum,
 et dabo eis cor carneum :
 Ut in præceptis meis ambulent,
 et judicia mea custodiant, faciantque ea,
 Et sint mihi in populum,
 et ego sim eis in Deum.
 Quorum cor post offendicula et abominationes
 suas ambulat,
 horum viam in capite suo ponam :
 dicit Dominus Deus.
 Et elevaverunt cherubim alas suas et rote cum
 eis :
 et gloria Dei Israel erat super ea.
 Et ascendit gloria Domini de medio civitatis,
 stetitque super montem qui est ad orientem
 urbis,
 Et spiritus levavit me,
 adduxitque in Chaldeam ad transmigracionem,
 in visione, in spiritu Dei :
 et sublata est a me visio, quam videram.
 Et locutus sum ad transmigracionem omnia verba
 Domini,
 quæ ostenderat mihi.
 Cap. XII. — Et factus est sermo Domini ad me,
 dicens :
 Fili hominis, in medio domus exasperantis tu ha-

bitas ; qui oculos habent ad videndum, et non
 vident : et aures ad audiendum, et non au-
 diunt : quia domus exasperans est.
 Tu ergo, fili hominis, fac tibi vasa transmigratio-
 nis, et transmigrabis per diem coram eis :
 Transmigrabis autem de loco tuo ad locum alte-
 rum, in conspectu eorum,
 si forte aspiciant,
 quia domus exasperans est.
 Et efferes foras vasa tua quasi vase transmigran-
 tis per diem in conspectu eorum :
 tu autem egredieris vespere coram eis, sicut
 egreditur migrans.
 Ante oculos eorum perfode tibi parietem :
 et egredieris per eum :
 In conspectu eorum in humeris portaberis,
 in caligine effereris :
 Faciem tuam velabis, et non videbis terram :
 quia portentum dedi te domui Israel.
 Feci ergo sicut præceperat mihi :
 vasa mea protuli quasi vasa transmigracionis
 per diem :
 Et vespere perfodi mihi parietem manu :
 in caligine egressus sum,
 et in humeris portatus in conspectu eorum.
 Et factus est sermo Domini ad me mane, dicens :
 Fili hominis,
 nunquid non dixerunt ad te domus Israel, do-
 mus exasperans :
 Quid tu facis ?
 Dic ad eos :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Super duces onus istud, qui est in Jerusalem,
 et super omnem domum Israel, quæ est in me-
 dio eorum.
 Dic : Ego portentum vestrum :
 quomodo feci, sic fiet illis :
 in transmigracionem, et in captivitatem ibunt.
 Et dux, qui est in medio eorum, in humeris por-
 tabitur,
 in caligine egredietur :
 Parietem perfodient, ut educant eum,
 facies ejus operietur, ut non videat oculo ter-
 ram.
 Et extendam rete meum super illum,
 Et capietur in sagena mea :
 Et adducam eum in Babylonem in terram Chal-
 deorum :
 et ipsam non videbit, ibique morietur.
 Et omnes qui circa eum sunt, presidium ejus, et
 agmina ejus, disperdam in omnem ventum :
 et gladium evaginabo post eos.

Et scient quia ego Dominus :
 quando dispersero illos in gentibus, et disse-
 minavero eos in terris.
 Et relinquam ex eis viros paucos, a gladio, et fame
 et pestilentia :
 ut enarrent omnia scelera eorum in gentibus
 ad quas ingredientur :
 et scient quia ego Dominus.
 Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
 Fili hominis,
 panem tuum in conturbatione comede :
 sed [Al. tacet sed] et aquam tuam in festinatione
 et morore bibe,
 Et dices ad populum terre :
 Hæc dicit Dominus Deus ad eos qui habitant in
 Jerusalem, in terra Israel :
 Panem suum in sollicitudine comedent,
 et aquam suam in desolatione bibent :
 Ut desoletur terra a multitudine sua,
 propter iniquitatem omnium qui habitant in ea.
 Et civitates quæ nunc habitantur, desolatæ erunt,
 terraque deserta :
 scietis quia ego Dominus.
 Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
 Fili hominis,
 quod est proverbium istud vobis in terra Israel,
 dicentium :
 In longum differentur dies, et peribit omnis vi-
 sio ?
 Ideo dic ad eos :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Quiescere faciam proverbium istud :
 neque vulgo dicetur ultra in Israel.
 Et loquere ad eos quod appropinquaverint dies et
 sermo omnis visionis.
 Non enim erit ultra omnis visio cassa, neque di-
 vinatione ambigua in medio filiorum Israel.
 Quia ego Dominus loquar quodeunque locutus
 fuero verbum, et fiet,
 et non prolongabitur amplius ;
 Sed in diebus vestris, domus exasperans, loquar
 verbum, et faciam illud,
 dicit Dominus Deus.
 Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
 Fili hominis,
 ecce domus Israel dicentium :
 Visio, quam hic videt, in dies multos :
 et in tempora longa iste propheta.
 Propterea dic ad eos :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Non prolongabitur ultra omnis sermo meus :
 verbum, quod locutus fuero, complebitur, dicit

Dominus Deus.
 Cap. XIII. — Et factus est sermo Domini ad me,
 dicens :
 Fili hominis,
 vaticinare ad prophetas Israel, qui prophetant,
 et dices prophetantibus de corde suo :
 Audite verbum Domini :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Væ prophetis insipientibus,
 qui sequuntur spiritum suum, et nihil vident.
 Quasi vulpes in desertis,
 Prophetae tui, Israel, erant [Al. erunt].
 Non ascendistis ex adverso :
 neque opposuistis murum pro domo Israel,
 ut staretis in prælio in die Domini.
 Vident vana, et divinant mendacium, dicens :
 Ait Dominus :
 cum Dominus non miserit eos :
 et perseveraverunt confirmare sermonem.
 Nunquid non visionem cassam vidistis,
 et divinationem mendacem locuti estis :
 et dicitis : Ait Dominus,
 cum ego non sim locutus ?
 Propterea hæc dicit Dominus Deus :
 Quia locuti estis vana, et vidistis mendaciam :
 ideo ecce ego ad vos, dicit Dominus Deus :
 Et erit manus mea super prophetas, qui vident
 vana et divinant mendacium :
 in consilio populi mei non erunt,
 et in scriptura domus Israel non scribebuntur,
 nec in terram Israel ingredientur,
 et scietis quia ego Dominus Deus.
 Eo quod deceperint populum meum, dicens :
 Pax, et non est pax.
 Et ipse edificabat parietem,
 illi autem liniebant eum luto absque paleis.
 Dic ad eos qui liniunt absque temperatione, quod
 casurus sit :
 erit enim imber inundans,
 et dabo lapides prægrandes desuper irruentes,
 et ventum procellæ dissipantem.
 Siquidem ecce cecidit paries :
 nunquid non dicitur vobis : Ubi est litura,
 quam liniistis ?
 Propterea hæc dicit Dominus Deus :
 Et erumpere faciam spiritum tempestatum in in-
 dignatione mea,
 et imber inundans in furore meo erit :
 et lapides grandes in ira in consummationem.
 Et destruam parietem quem liniistis absque tem-
 peramento :
 et adæquabo eum terræ,

et revelabitur fundamentum ejus :
Et cadet, et consumetur in medio ejus :
et scietis quia ego sum Dominus.
Et complebo indignationem meam in pariete,
et in his qui liniunt eum absque temperamento,
dicamque vobis :
Non est paries,
et non sunt qui liniunt eum.
Propheta Israel, qui prophetat ad Jerusalem,
et vident ei visionem pacis :
et non est pax, ait Dominus Deus.
Et tu, fili hominis, pone faciem tuam contra filias
populi tui, quae prophetant de corde suo :
et vaticinare super eas, et dic :
Haec dicit Dominus Deus :
Vae quae consumunt pulvillos sub omni cubito manus :
et faciunt cervicalia sub capite universae aetatis
ad capiendas animas :
Cum caperent animas populi mei,
vivificabant animas eorum ;
Et violabant me ad populum meum propter pugillum hordei et fragmen panis,
ut interficerent animas quae non vivunt, mentientes populo meo credenti mendacis.
Propter hoc haec dicit Dominus Deus :
Ece ego ad pulvillos vestros, quibus vos capitis animas volantes :
et dirumpam eos de brachiis vestris :
et dimittam animas, quas vos capitis, animas ad volandum.
Et dirumpam cervicalia vestra,
liberabo populum meum de manu vestra,
neque erunt ultra in manibus vestris ad praedandum :
et scietis quia ego Dominus.
Pro eo quod mordero fecistis eor justis mendaciter,
quem ego non contristavi,
et confortastis manus impiorum,
ut non reverteretur a via sua mala, et viveret.
Propterea vana non videbitis,

¹ Brevis isthaec pericope, « interrogans per eum me », hic ex veteri Latina versione ab ipso, ut videtur, Hieronymo retenta est : eam etiam in commentario prolegit tum ex Hebraeo, « interrogans eum per me », cum ex LXX, « ut interroget eum in me ». Et tamen hic loci neque in Hebraeo est, neque apud LXX, in ullo quod sciam exemplari Graeco. Habetur vero in utroque textu infra semel, suoque in loco versio. 7, et in Hebraeo quidem, לדרש-לי בו, « ad interrogandum eum in

et divinationes non divinabitis amplius ;
Et erram populum meum de manu vestra :
et scietis quia ego Dominus.
Cap. XIV. — Et venerunt ad me viris seniorum Israel, et sederunt coram me.
Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
Fili hominis,
viri isti posuerunt immunditias suas in cordibus suis,
et scandalum iniquitatis suae statuerunt contra faciem suam :
nunquid interrogatus respondebo eis ?
Propter hoc loquere eis, et dices ad eos :
Haec dicit Dominus Deus :
Homo homo de domo Israel, qui posuerit immunditias suas in corde suo,
et scandalum iniquitatis suae statuerit [Al. add. ei] contra faciem suam,
et venerit ad prophetam, interrogans per eum me :
Ego Dominus respondebo ei in multitudine immunditiarum suarum :
ut capiat domus Israel in corde suo, quo recesserunt a me in cunctis idolis suis.
Propterea dic ad domum Israel :
Haec dicit Dominus Deus :
Convertimini et recedite ab idolis vestris,
et ab universis contaminationibus vestris averte facies vestras.
Quia homo homo de domo Israel, et de proselytis quicumque advena fuerit in Israel,
si alienatus fuerit a me, et posuerit idola sua in corde suo,
et scandalum iniquitatis suae statuerit contra faciem suam,
et venerit ad prophetam, ut interroget per eum me :
ego Dominus respondebo ei per me.
Et ponam faciem meam super hominem illum, et faciam eum in exemplum, et in proverbium, et disperdam eum de medio populi mei :

me », item in Graeco, τὸν ἰσραηλιτῆν ἀνὴρ ἐν ἐμοί : Hieronymus iterum ibi paulo aliter : « ut interroget per eum me ». Quod igitur hoc quoque in loco eam praeposit sententiam, quam pari consensu originales libri reticent, non alia est de causa, quam quod eam, in veteri Latina Vulgata repererit : hancque hujus prophetae versionem ex praconcepta opinione existimari satis conformem Hebraeo textui, ut ipsemet proficitur in prologo.

et scietis quia ego Dominus.
Et propheta eum erraverit, et locutus fuerit verbum :
ego Dominus decepi prophetam illum :
Et extendam manum meam super illum,
et delebo eum de medio populi mei Israel.
Et portabant iniquitatem suam :
juxta iniquitatem interrogantis, sic iniquitas prophetae erit :
Ut non erret ultra [Al. tac. ultra] domus Israel a me,
neque polluat in universis praerivationibus suis :
sed sint mihi in populum,
et ego sim eis in Deum,
ait Dominus exercituum.
Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
Fili hominis,
terra eum peccaverit mihi, ut praericaretur praerivans,
extendam manum meam [Al. tac. meam] super eam, et conteram virgam patris ejus :
Et immittam in eam famem,
et interficiam de ea hominem et jumentum
Et si fuerint tres viri isti in medio ejus,
Noe, Daniel, et Job :
ipsi justitia sua liberabunt animas suas, ait Dominus exercituum.
Quod si et bestias pessimas induxero super terram, ut vastem eam,
et fuerit in via, eo quod non sit pertransiens propter bestias :
et tres viri isti fuerint in ea :
Vivo ego, dicit Dominus Deus,
quia nec filios, nec filias liberabunt :
Sed ipsi soli liberabuntur,
terra autem desolabitur.
Vel si gladium induxero super terram illam, et dixero gladio :
Transi per terram :
Et interfecero de ea hominem, et jumentum ;
et tres viri isti fuerint in medio ejus :
Vivo ego, dicit Dominus Deus,
non liberabunt filios, neque filias :
sed ipsi soli liberabuntur.
Si autem et pestilentiam immisero super terram illam,

¹ Editi : « Quid fiet de ligno vitis » : exemplaria tamen canonis et universi codices mss. legunt, « ligno vitis », absque ulla praepositione. Cui lec-

et effudero indignationem meam super eam in sanguine, ut auferam ex ea hominem et jumentum :
Et Noe, et Daniel, et Job fuerint in medio ejus :
Vivo ego, dicit Dominus Deus,
quia filium et filiam non liberabunt :
sed ipsi justitia sua liberabunt animas suas.
Quoniam haec dicit Dominus Deus :
Quod si et quatuor judicia mea pessima, gladium, et famem, ac bestias malas, et pestilentiam, misero in Jerusalem, ut interficiam de ea hominem et pecus :
tamen relinquatur in ea salvatio edocentium filios et filias :
Ece ipsi egredientur ad vos,
et videbitis viam eorum et adinventiones eorum,
et consolabimini super malo quod induxi in Jerusalem,
in omnibus quae importavi super eam.
Et consolabuntur vos, cum videritis viam eorum et adinventiones eorum :
et cognoscetis quod non frustra fecerim omnia quae feci in ea, ait Dominus Deus.
Cap. XV. — Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
Fili hominis,
quid fiet ligno [Al. de ligno] vitis ¹, ex omnibus lignis nemorum, quae sunt inter ligna silvarum ?
Nunquid tolletur de ea lignum, ut fiat opus ;
aut fabricabitur de ea paxillus, ut dependeat in eo quodcumque vas ?
Ece igni datum est in escam :
utramque partem ejus consumpsit ignis,
et medietas ejus redacta est in favillam :
nunquid utile erit ad opus ?
Etiam cum esset integrum non erat aptum ad opus :
quanto magis cum ignis illud devoraverit, et combusserit, nihil ex eo fiet operis ?
Propterea haec dicit Dominus Deus :
Quomodo lignum vitis inter ligna silvarum, quod dedi igni ad devorandum,
sic tradidi [Al. tradam] habitatores Jerusalem.
Et ponam faciem meam in eos :
de igne egredientur, et ignis consumet eos.
Et scietis quia ego Dominus,
cum posuero faciem meam in eos,

tioni consentiunt commentaria Sancti Hieronymi. MART.

et dederō terram inuiam et desolatam,
eo quod præuicatorēs exstiterint, dicit Domi-
nus Deus.

Cap. XVI. — Et factus est sermo Domini ad me,
dicens :

Fili hominis,
notas fac Jerusalem abominationes suas :
et dices :

Hæc dicit Dominus Deus Jerusalem :
Radix tua et generatio tua de terra Chanaanæ :

pater tuus Amorrhæus, et mater tua Hethæa.
Et quando nata es, in die ortus tui,
non est præcisus umbilicus tuus,
et in aqua non es lota in salutem,
nec sale salita,
nec involuta pannis.

Non peperit super te oculus, ut faceret tibi unum
de his, misertus tui :
sed projecta es super faciem terræ in abiectione
animæ tuæ, in die qua nata es.

Transiens autem per te, vidi te conculcari in san-
guine tuo.

Et dixi tibi cum esses in sanguine tuo : Vive.
Dixi, inquam, tibi : In sanguine tuo vive.

Multiplicatam quasi germen agri dedi te :
et multiplicata es, et grandis effecta,
et ingressas, pervenisti ad mundum mullebreum :

Ubera tua inlumerunt,
et pilus tuus germinavit,
et eras nuda et confusione plena.

Et transivi per te, et vidi te,
et ecce tempus tuum, tempus amantium.

Et expandi amictum meum super te,
et operui ignominiam tuam.
Et iuravi tibi, et ingressus sum tecum pactum, ait
Dominus Deus,
et facta es mihi.

Et lavi te aqua, et mundavi sanguinem tuum ex te,
et unxi te oleo.

Et vestivi te discoloribus, et calcavi te janthino :
et cinxi te bysso, et indui te subtilibus.

Et ornavi te ornamento, et dedi armillas in ma-
nibus tuis,
et torquem circa collum tuum.

Et dedi inaurem super os tuum,
et circulos auribus tuis,
et coronam decoris in capite tuo.

Et ornata es auro et argento,

et vestita es bysso et polymito, et multis colo-
ribus :

Similam, et mel, et oleum comedisti,
et decora facta es vehementer nimis :

et profecisti in regnum,
et egressum est nomen tuum in gentes propter
speciem tuam :

quia perfecta eras in decore meo, quem posue-
ram super te, dicit Dominus Deus :

Et habens fiduciam in pulchritudine tua, fornicata
es in nomine tuo :

et exposuisti fornicationem tuam omni trans-
eunti, ut ejus fieres.

Et sumens de vestimentis tuis, fecisti tibi excelsa
hinc inde consuata :

et fornicata es super eis,
sicut non est factum, neque futurum est.
Et tulisti vasa decoris tui de auro meo et argento
meo, quæ dedi tibi :

et fecisti tibi imagines masculinas,
et fornicata es in eis.

Et sumpsisti vestimenta tua multicoloria et ope-
ruisti illas :

et oleum meum, et thymiana meum posuisti coram
eis.

Et panem meum, quem dedi tibi,
similam, et oleum, et mel, quibus enutriui te,
posuisti [Al. add. ea] in conspectu eorum in
odorem suavitatis,
et factum est, ait Dominus Deus.

Et tulisti filios tuos, et filias tuas, quas generasti
mihi :

et immolasti eis ad devorandum.

Nunquid parva est fornicatio tua ?
Immolasti [Al. immolantis] filios meos, et dedi-
sti, illos consecrans, eis.

Et post omnes abominationes tuas et fornicationes,
non es recordata dierum adolescentiæ tuæ,
quando eras nuda, et confusione plena, con-
culcata in sanguine tuo.

Et accidit post omnem malitiam tuam
(væ, væ tibi, ait Dominus Deus) !

Et edificasti tibi lupanar,
et fecisti tibi prostibulum in cunctis plateis.

Ad omne caput viæ edificasti signum prostitutio-
nis tuæ,
et abominabilem fecisti decorem tuum :

Et divisisti pedes tuos omni transeunti,

et multiplicasti fornicationes tuas.

Et fornicata es cum filiis Ægypti vicinis tuis ma-
gnarum carniū :
et multiplicasti fornicationem tuam ad irritan-
dum me.

Eecce ego extendam [Al. extendi] manum meam
super te, et auferam jus tuum :

et dabo te in animas odientium te filiarum Pa-
læstinarum,
quæ erubescunt in via tua scelerata.

Et fornicata es in filiis Assyriorum,
eo quod necdum fueris expleta :

et postquam fornicata es, nec sic es satiata.

Et multiplicasti fornicationem tuam in terra Cha-
naan cum Chaldæis :

et nec sic satiata es.

In quo mundabo cor tuum, ait Dominus Deus,
cum facias omnia hæc opera mulieris meretricis,
et procacis ?

Quia fabricasti lupanar tuum in capite omnis viæ,
et excelsum tuum fecisti in omni platea :
nec facta es quasi meretrix fastidio augens pre-
tium,

Sed quasi mulier adultera,
quæ super virum suum inducit alienos.

Omnibus meretricibus dantur mercedes :
tu autem dedisti mercedes cunctis amatoribus
tuis,

et donabas eis, ut intrarent ad te undique ad for-
nicandum tecum.

Factumque est in te contra consuetudinem mulie-
rum in fornicationibus tuis,
et post te non erit fornicatio :

In eo enim quod dedisti mercedes, et mercedes non
accepisti,

factum est in te contrarium.

Propterea, meretrix, audi verbum Domini.

Hæc dicit Dominus Deus :

Quia effusum est es tuum,
et revelata est ignominia tua in fornicationibus
tuis super amatores tuos,

et super idola abominationum tuarum in sanguine
filiorum tuorum, quos dedisti eis :

Eecce ego congregabo omnes amatores tuos, quibus
commista es :

et omnes quos dilexisti, cum universis quos ode-
ras :

Et congregabo eos super te undique,
et nudabo ignominiam tuam coram eis,
et videbunt omnem turpitudinem tuam.

Et iudicabo te iudiciis adulterarum et effundentium
sanguinem :

et dabo te in sanguinem furoris et zeli.

Et dabo te in manus eorum,
et destruent lupanar tuum :
et demolientur prostibulum tuum :

Et denudabunt te vestimentis tuis,
et auferent vasa decoris tui :

et derelinquent te nudam plenamque ignominia :

Et adducent super te multitudinem,
et lapidabunt te lapidibus,
et trucidabunt te gladiis suis.

Et comburent domos tuas igni,
et facient in te iudicia in oculis mulierum plu-
rimarum :

et desines fornicari,
et mercedes ultra non dabis.

Et requiescet indignatio mea in te :
et auferetur zelus meus a te, et quiescam :

nec irascar amplius.

Eo quod non fueris recordata dierum adolescentiæ
tuæ :

et provocasti me in omnibus his.

Quapropter et ego vias tuas in capita tuo dedi, ait
Dominus Deus,

et non feci juxta scelera tua in omnibus abomi-
nationibus tuis.

Eecce omnis qui dicit vulgo proverbium,
in te assumet illud, dicens :

Sicut mater, ita et filia ejus.

Filia matris tuæ es tu,
quæ projecit virum suum, et filios suos :

Et soror sororum tuarum es tu,
quæ projecerunt viros suos et filios suos :

Mater vestra Hethæa, et pater vester Amorrhæus.

Et soror tua major, Samaria,
ipsa et filie ejus quæ habitant ad sinistram tuam :

Soror autem tua minor te, quæ habitat a dextris
tuis,
Sodoma, et filie ejus.

Sed nec in viis earum ambulasti,
neque secundum scelera earum fecisti paucillum
minus :

Pene sceleratiora fecisti illis in omnibus viis tuis.
Vivo ego, dicit Dominus Deus,

quianon feci Sodoma soror tuâ ipsa, et filie ejus,
sicut fecisti tu, et filie tuæ.

Eecce hæc fuit iniquitas Sodome sororis tuæ,
superbia,
saturitas panis et abundantia,

et otium ipsius, et filiarum ejus :

Et manum egeno et pauperi non porrigebant.

Et elevatae sunt, et fecerunt abominationes coram
me :

¹ Notat ipse S. Hieronymus lib. iv comment.
in Ezechielum, vaticinium hujus capituli xv :

« Pene usque ad ducentorum versuum numerum
extendi ». MART.

et abstulit eas, sicut vidi ¹.
 Et Samaria dimidium peccatorum tuorum non peccavit :
 sed vicisti eas sceleribus tuis,
 et justificasti sorores tuas in omnibus abominacionibus tuis, quas operata es.
 Ergo et tu porta confusionem tuam, quæ vicisti sorores tuas peccatis tuis,
 sceleratius agens ab eis ;
 justificatæ sunt enim a te :
 Ergo et tu confundere,
 et porta ignominiam tuam,
 quæ justificasti sorores tuas.
 Et convertam resituens eas conversione Sodomorum cum filiiabus suis,
 et conversione Samariæ et filiarum ejus :
 Et convertam reversionem tuam in medio curam,
 ut portes ignominiam tuam,
 et confundaris in omnibus, quæ fecisti consolans eas.
 Et soror tua Sodoma, et filie ejus revertentur ad antiquitatem suam :
 et Samaria et filie ejus revertentur ad antiquitatem suam :
 et tu, et filie tue revertentur ad antiquitatem vestram.
 Non fuit autem Sodoma soror tua audita in ore tuo,
 in die superbie tue,
 antequam revelaretur malitia tua :
 Sicut hoc tempore in opprobrium filiarum Syriæ,
 et cunctarum in circuitu tuo filiarum Palæstinarum,
 quæ ambiunt te per gymum.
 Scelus tuum et ignominiam tuam tu portasti, ait Dominus Deus.
 Quia hæc dicit Dominus Deus :
 Et faciam tibi, sicut despexisti juramentum,
 ut irritum faceres pactum :
 Et recordabor ego pacti mei tecum in diebus adolescentie tue ;
 Et suscitabo tibi pactum sempiternum.

¹ Ita Hebræus et canon San-Germanensis. Cæteri omnes mss. codices cum editis libris retinent secundam personam, « vidisti ». Utraque lectio verum congruumque efficit sensum: « vidi » enim ad Deum referri debet, qui abstulit urbes Sodomorum et Samaritarum sicut ipsi visum est, et

Et recordaberis viarum tuarum, et confunderis : cum receperis sorores tuas te [Al. tecum] majores cum minoribus tuis :
 Et dabo eas tibi in filias,
 sed non ex pacto tuo.
 Et suscitabo ego [Al. tibi] pactum meum tecum :
 et scies quia ego Dominus,
 ut recorderis, et confundaris,
 et non sit tibi ultra aperire os præ confusionem tuam,
 cum placatus fuero tibi in omnibus quæ fecisti, ait Dominus Deus.
 Cap. XVII. — Et factum est verbum Domini ad me, dicens :
 Fili hominis,
 propone ænigma,
 et narra parabolam ad domum Israel, et dices :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Aquila grandis magnarum alarum, longo membrorum ductu,
 plena plumis et varietate,
 venit ad Libanum, et tulit medullam cedri.
 Summitatem frondium ejus evellit :
 et transportavit eam in terram Chanaan,
 in urbe negotiatorum posuit illam.
 Et tulit de semine terræ,
 et posuit illud in terra pro semine,
 ut firmaret radicem super aquas multas :
 in superficie posuit illud.
 Cumque germinasset, crevit in vineam latiore humili statura ;
 respicientibus ramis ejus ad eam :
 et radices ejus sub illa erant.
 Facta est ergo vinea,
 et fructificavit in palmites, et emisit propagines.
 Et facta est aquila altera grandis,
 magnis alis, multisque plumis :
 Et ecce vinea ista quasi mittens radices suas ad eam,
 palmites suos extendit ad illam,
 ut irrigaret eam de aëolis germinis sui.
 In terra bona super aquas multas plantata est

sicut placuit in oculis ejus. « Vidisti » autem refertur ad Judæorum gentem, quia ipsi testes fuerunt subversionis urbium jam dictarum. MAR. — Vulgati cum aliquot mss. « vidisti », dissentiente Hebræo רָאִיתִי.

[Al. plantavit eam] :
 ut faciat frondes, et portet fructum,
 ut sit in vineam grandem.
 Dic :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Ergone prosperabitur ?
 Nonne radices ejus evellet, et fructum ejus distringet,
 et siccabit omnes palmites germinis ejus, et arescet ?
 Et non in brachio grandi,
 neque in populo multo,
 ut evelleret eam radicibus ?
 Ecce plantata est :
 ergone prosperabitur ?
 Nonne cum tetigerit eam ventus urens siccabitur,
 et in arcibus germinis sui arescet ?
 Et factum est verbum Domini ad me, dicens :
 Dic ad domum exasperantem :
 Nescitis quid ista significant ?
 Dic :
 Ecce venit rex Babylonis in Jerusalem :
 et assumet regem, et principes ejus,
 et adducet eos ad semetipsum in Babylonem.
 Et tollet de semine regni,
 ferietque cum eo fœdus :
 et accipiet ab eo jusjurandum.
 Sed et fortes terræ tollet,
 ut sit regnum humile, et non elevetur,
 sed custodiat pactum ejus, et servet illud.
 Qui recedens ab eo misit nuntios ad Ægyptum,
 ut daret sibi equos, et populum multum.
 Nunquid prosperabitur, vel consequetur salutem qui fecit hæc ?
 Et qui dissolvit pactum, nunquid effugiet ?
 Vivo ego, dicit Dominus Deus,
 quoniam in loco regis, qui constituit eum regem,
 cujus fecit irritum juramentum, et solvit pactum, quod habebant cum eo,
 in medio Babylonis morietur.
 Et non in exercitu grandi,
 neque in populo multo faciet contra eum Pharaon prælium :
 In jactu aggeris, et in extructione vallorum,
 ut interficiat animas multas.
 Spreverat enim juramentum ut solveret fœdus,
 et ecce dedit manum suam :
 et cum omnia hæc fecerit, non effugiet.
 Propterea hæc dicit Dominus Deus :
 Vivo ego, quoniam juramentum quod sprevit,

et fœdus quod prævaricatus est, ponam in caput ejus.
 Et expandam super eum rete meum,
 et comprehendetur in sagena mea :
 Et adducam eum in Babylonem,
 et judicabo eum ibi, in prævaricatione qua despexit me,
 Et omnes profugi ejus cum universo agmine suo,
 gladio cadent :
 residui autem in omnem ventum dispergentur :
 et scietis quia ego Dominus locutus sum.
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Et sumam ego de medulla cedri sublimis, et ponam :
 de vertice ramorum ejus tenerum distringam,
 et plantabo super montem excelsum et eminentem.
 In monte sublimi Israel plantabo illud,
 et erumpet in germen, et faciet fructum,
 et erit in cedrum magnam :
 Et habitabit sub ea omnes volucres,
 et universum volatile sub umbra frondium ejus nidificabit.
 Et scient omnia ligna regionis,
 quia ego Dominus humiliavi lignum sublime,
 et exaltavi [Al. elevavi] lignum humile :
 Et siccavi lignum viride,
 et frondere feci lignum aridum.
 Ego Dominus locutus sum, et feci.
 Cap. XVIII. — Et factus est sermo Domini ad me dicens :
 Quid est quod inter vos parabolam vertitis in proverbium istud in terra Israel, dicentes :
 Patres comederunt uvam acerbam, et dentes filiorum obstupescunt [Al. obstupuerunt] ?
 Vivo ego, dicit Dominus Deus,
 si erit vobis ultra parabola hæc in proverbium in Israel,
 Ecce omnes anime mee sunt :
 ut anima patris, ita et anima filii mea est :
 Anima, quæ peccaverit,
 ipsa morietur.
 Et vir si fuerit justus,
 et fecerit judicium et justitiam :
 In montibus non comederit,
 et oculos suos non levaverit ad idola domus Israel :
 Et uxorem proximi sui non violaverit,
 et ad mulierem menstruatam non accesserit :
 Et hominem non contristaverit,
 pignus debitori reddiderit,

per vim nihil rapuerit :
 Panem suum esurienti dederit,
 et nudum operuerit vestimento :
 Ad usuram non commodaverit,
 et amplius non acceperit :
 Ab iniquitate averterit manum suam,
 iudicium verum fecerit inter virum et virum ;
 In præceptis meis ambulaverit,
 et iudicia mea custodierit, ut faciat veritatem :
 Hic justus est,
 vita vivet, ait Dominus Deus.
 Quod si genuerit filium latronem effundentem sanguinem,
 et fecerit unum de istis :
 Et hæc quidem omnia non facientem,
 sed in montibus pollutem ;
 et uxorem proximi sui poluentem :
 Egenum et pauperem contristantem,
 rapientem rapinas,
 pignus non reddentem :
 Et ad idola levantem oculos suos,
 abominationem facientem :
 Ad usuram dantem,
 et amplius accipientem :
 Nunquid vivet ?
 Non vivet.
 Cum universa detestanda hæc fecerit, morte morietur,
 sanguis ejus in ipso erit.
 Quod si genuerit filium,
 qui videns omnia peccata patris sui quæ fecit,
 timuerit, et non fecerit simile [Al. similiter] eis :
 Super montes non comederit,
 et oculos suos non levaverit ad idola domus Israel :
 Et uxorem proximi sui non violaverit :
 Et virum non contristaverit,
 pignus non retinuerit,
 et rapinam non rapuerit :
 Panem suum esurienti dederit,
 et nudum operuerit vestimento :
 pauperis injuria averterit manum suam,
 usuram et superabundantiam non acceperit :
 iudicia mea fecerit,
 in præceptis meis ambulaverit :
 Hic non morietur in iniquitate patris sui, sed vita vivet.
 Pater ejus quia [Al. qui] calumniatus est, et vim fecit fratri,
 et malum operatus est in medio populi sui,

ecce [Al. hic] mortuus est in iniquitate sua.
 Et dicitis :
 Quare non portavit filius iniquitatem patris ?
 Videlicet, quia filius iudicium et justitiam operatus est,
 omnia præcepta mea custodivit, et fecit illa, vita vivet.
 Et anima, quæ peccaverit,
 ipsa morietur :
 Filius non portabit iniquitatem patris,
 et pater non portabit iniquitatem filii :
 Justitia justus super eum erit,
 et impietas impii erit super eum.
 Si autem impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est :
 et custodierit omnia præcepta mea, et fecerit iudicium et justitiam :
 vita vivet, et non morietur.
 Omnium iniquitatum ejus, quas operatus est,
 non recordabor :
 in justitia sua, quam operatus est, vivet.
 Nunquid voluntatis meæ est mors impii, dicit Dominus Deus,
 et non ut convertatur a viis suis, et vivat ?
 Si autem averterit se justus a justitia sua,
 et fecerit iniquitatem secundum omnes abominaciones quas operari solet impius,
 nunquid vivet ?
 Omnes justitiæ ejus, quas fecerat, non recordabuntur [Al. erunt in memoria],
 in prævaricatione, qua prævaricatus est, et in peccato suo, quod peccavit, in ipsis morietur.
 Et dixistis :
 Non est æqua via Domini.
 Audite ergo, domus Israel :
 Nunquid via mea non est æqua,
 et non magis viæ vestre pravæ sunt ?
 Cum enim averterit se justus a justitia sua,
 et fecerit iniquitatem,
 morietur in eis :
 in injustitia, quam operatus est, morietur.
 Et cum averterit se impius ab impietate sua,
 quam operatus est,
 et fecerit iudicium et justitiam :
 ipse animam suam vivificabit.
 Considerans enim, et avertens se ab omnibus iniquitatibus suis, quas operatus est,
 vita vivet, et non morietur.
 Et dicunt filii Israel :
 Non est æqua via Domini ?
 Nunquid viæ meæ non sunt æquæ, domus Israel,

et non magis viæ vestre pravæ ?
 Ideo unumquemque juxta vias suas judicabo,
 domus Israel, ait Dominus Deus.
 Convertimini et agite penitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris :
 et non erit vobis in ruinam iniquitas.
 Projicite a vobis omnes prævaricationes vestras,
 in quibus prævaricati estis,
 et facite vobis cor novum et spiritum novum :
 Et quare moriemini, domus Israel ?
 Quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus,
 revertimini, et vivite.
 Cap. XIX. — Et tu¹ assume planctum super principes Israel, et dices :
 Quare mater tua læna inter leones cubavit,
 in medio leucolorum enutrivit catulos suos ?
 Et eduxit unum de leuculis suis ?
 Leo factus est ;
 et didicit capere prædam, hominemque comedere.
 Et audierunt de eo gentes,
 et non absque vulneribus suis ceperunt eum,
 et adduxerunt eum in catenis in terram Ægypti.
 Quæ cum vidisset quoniam infirmata est, et peritii expectatio ejus :
 tulit unum de leuculis suis, leonem constituit eum.
 Qui incedebat inter leones,
 et factus est leo :
 et didicit prædam capere, et homines devorare :
 Didicit viduas facere,
 et civitates eorum in desertum adducere :
 Et desolata est terra, et plenitudo ejus, a voce rugitus illius.
 Et convenerunt adversus eum gentes undique de provinciis,
 et expanderunt super eum rete suam,
 in vulneribus earum captus est,
 Et miserunt eum in caveam²,
 et in catenis adduxerunt eum ad regem Babylonis :
 Miseruntque eum in carcerem,

ne audiretur vox ejus ultra super montes Israel.
 Mater tua quasi vinca in sanguine tuo super aquam plantata :
 fructus ejus, et frondes ejus creverunt ex aquis multis.
 Et factæ sunt ei virgæ solidæ in scepra dominantium,
 et exaltata est statura ejus inter frondes :
 Et vidit altitudinem suam in multitudine palmittum suorum.
 Et evulsa est in ira, in terramque projecta,
 et ventus urens siccavit fructum ejus :
 Maruerunt, et arefactæ sunt virgæ roboris ejus :
 ignis comedit eam.
 Et nunc transplantata est in desertum,
 in terra invia et sitienti.
 Et egressus est ignis de virga ramorum ejus,
 qui fructum ejus comedit :
 Et non fuit in ea virga fortis,
 sceptrum dominantium³.
 Planctus est,
 et erit in planctum.
 Cap. XX. — Et factum est in anno septimo, in quinto, in decima mensis :
 venerunt viri de senioribus Israel, ut interrogarent Dominum,
 et sederunt coram me :
 Et factus est sermo Domini ad me, dicens :
 Fili hominis,
 loquere senioribus Israel, et dices ad eos :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 Num ad interrogandum me vos venistis ?
 Vivo ego quia non respondebo vobis, ait Dominus Deus.
 Si judicas eos, si judicas, filii hominis,
 abominationem patrum eorum [Al. suorum] ostende eis.
 Et dices ad eos :
 Hæc dicit Dominus Deus :
 In die, qua elegi Israel,
 levavi manum meam pro stirpe domus Jacob,
 et apparui eis in terra Ægypti,

¹ In exemplaribus canonis : « Et tu, filii hominis », quod Syrus et Arabs retinent. Hebræus tamen, commentaria S. Hieronymi, tresque antiquissimi mss. codices sacrorum bibliorum, nihil amplius legunt præter id quod e nobis positum legitur. MART.

² Palatin. mss. aliique penes Martian. Hebræo pressus : « In caveam in catenis, et adduxerunt eum, etc. »

³ Canon San-Germanensis et ms. Corbiensis prima manu : « In sceptrum dominantium » MART.